

Botanik i Danmark

TEXT: SOFIA LUND FOTO: MARGARETA EDQVIST

Det finns mycket att se i vårt land. Vackra platser att besöka och arter att leta efter. Man behöver inte åka ett halvt jordklot bort för att få helt magiska naturupplevelser. Man kan vidga sina perspektiv på närmare håll. Kanske en tur i något av våra grannländer? Där finns mycket att utforska. Många likheter men också en del olikheter. I det här numret tittar vi lite närmare på vårt grannland i sydväst.

Vad har Danmark att erbjuda den växtintresserade? De allra flesta miljöer och arter i Danmark känner man som svensk botaniker igen. Men det finns också miljöer och arter som är nya för oss.

En del arter som hos oss lever på gränsen av vad de klarar av har i Danmark bättre förutsättningar. Genom att studera dem där så får vi bättre förståelse för vad de egentligen har för ekologi. Det kan vara arter som är beroende av ett lite västligare klimat med milda vintrar eller ett sydligare och därmed varmare klimat. Det kan också vara arter som är knutna till naturtyper som har en större utbredning i Danmark än här hemma.

Sandstränder och levande dyner

En sådan naturtyp är sandstränder. Den som vill studera sandsträndernas ekologi med dyner och dynkärr bör absolut resa till Danmark. En stor del av kusten utgörs av just sandstränder. Framför allt längs Jyllands västkust formas stränderna i stor utsträckning av en naturlig dynamik. Vind och vågor möblerar regelbundet om i landskapet.

Närmast strandlinjen är det svårt för växter att rota sig då sanden ofta rör på sig. En art som man kan hitta i den här miljön är strandvinda. Den har en världsvid utbredning och finns på sandstränder i snart sagt hela världen, men inte i Sverige. På stranden bildas fördyner och vita dyner. Längre in finns de grå dynerna. De vita dynerna flyttar på sig. De grå däremot är vegetationstäckta och ligger mer eller mindre still.

Innanför dynerna hittar man ofta svackor med vinteröversvämmad mark, så kallade dynkärr. I dynkärren kan man hitta en rad sällsynta arter. Här växer strandnycklar, dvärgtåg, svarttåg, huvudtåg, klittstarr, strandgetväppling, klittgetväppling, klittkäringtand och sandpyrola. På dynerna växer klittviol, klittnattljus, pimpinellros, dynknipprot, skagenknipprot, dansk getväppling, kvastglim och strandkorsört.

Strandängar och marskland

Längs Danmarks kuster finns stora områden med strandängar och marskland. Det vill säga låglänta strandavsätt som mer eller

mindre regelbundet översvämmas. På sådan mark kan man hitta arter som druvmålla, luddmålla, marsksvingel, ängskorn och selleri. På betade strandängar växer ormax, strandsötväppling och spädklöver. Man kan också hitta bestånd av strandloppört.

Två speciella öar

Två givna besöksmål för den växtintresserade är Møn och Bornholm. Møn består av lättroderad kalk från kritatiden. Särskilt tydligt är det vid Møns klint där de vita kalkklipporna stupar brant ner mot havet, likt Dovers vita klippor vid engelska kanalen. I branten växer den i Sverige mycket sällsynta arten jättefråken. I Klintskoven ovanför branten trivs många olika orkidéarter, bland annat stornycklar och mångblommig knipprot.

Bornholm har med sina steniga granitkuster en helt annan karaktär. Här kan man titta på arter som tyskokel och silverhårig backfingerört vid Hammerhus, klippskräppa vid Gudhjem, fågelfotsklöver på Christiansø, knölsippa i Troldskoven och doftskräp vid Svaneke. Även bland de kulturspridda arterna kan man hitta skillnader i florin. På Bornholm hittar man bland annat arter som äkta haverrot och gyllenlack. 🌿

Floror och webbsidor

Det finns ungefär 2 200 kärlväxtarter i Danmark, hälften av dem är inhemska.

Nordens flora av Bo Mossberg och Lennart Stenberg fungerar bra som bestämningslitteratur då den täcker hela området.

Den danska motsvarigheten till Artportalen hittar man på www.arter.dk. Precis som i den svenska artportalen kan du hitta uppgifter om olika arters förekomst i landet och registrera dina egna fynd. Men du kan också läsa på om arterna och få hjälp med artbestämning.

Danmarks nationalblomma är prästkrage.

Knubbnäcklar

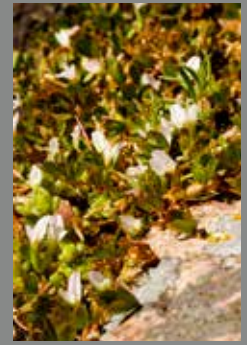
Dvärgtåg

Strandnäcklar

Druvmålla

Fågelfotsklöver

Växter som finns i Danmark men saknas i Sverige

munkhätta
grässvalting
tätinate
dynknipprot
skagenknipprot
grön knipprot
mångblommig
knipprot
knubbnäcklar
strandnäcklar

thynäcklar
stornäcklar
dvärgtåg
spetståg
hängstarr
smalaxstarr
klittstarr
marsksvingel
knölsippa
penselmöja

ljungvicker
tät skogsvicker
spädklöver
fågelfotsklöver
klittkäringtand
klittgetväppling
dansk getväppling
strandgetväppling
norskt björnbär
praktbjörnbär

glattknappsbjörnbär
tvekbjörnbär
pimpinellros
tyskoxel
sumpnässla
klippskräppa
dansk ängssyra
engelsk trampört
kvastglim
druvmålla

sandpyrola
krattmåra
hedmåra
strandvinda
skaftlänke
trubblänke
klintögontröst
ulltoppklocka
strandloppört
strandkorsört

bayersk maskros
limfjordsmaskros
piets maskros
släntmaskros
jyllandsmaskros
karemaskros
långbladsfibbla
hårig kardvädd
flodstäckra
strandmorot

Växter som är sällsynta i Sverige men vanligare i Danmark

jättefräken
hjorttunga
raggräjon
dansk stensöta
knölnate
englandsnäcklar
biblomster
svarttåg
storfryle
dvärgag
lundäxing
skugglosta
ängslosta

styv kvickrot
ängskorn
grön tofsäxing
sjötätel
ormax
klängnunneört
borstsmörblomma
murgrönsmöja
stor svalört
kustgullpudra
nålginst
strandvedel
vårvial

strandsötväppling
strimklöver
alpklöver
smal käringtand
hedjungfrulin
storbjörnbär
sprengelsbjörnbär
rundbladsbjörnbär
pyramidbjörnbär
karakäsbjörnbär
filtros
luddfingerört
smultronfingerört

kustdaggkäpa
källblekvide
klittviol
kärrjohannesört
hedjohannesört
dvärgjohannesört
kärrnäva
klittnattljus
naverlön
läkemalva
bohuslind
källfräne
bäckfräne

dikesskräppa
skorem
praktnejlika
luddmålla
portlakmålla
jordviva
skogslysing
skogsveronika
strandflenört
järnek
klotullört
brunkrissla
vattenstånds

kärnocka
fjäderklint
strimfibbla
brittmaskros
taggkörvel
pipstäckra
smalstäckra
selleri
krypfloka
engelsk skörbjuggsört

Sumpnässla

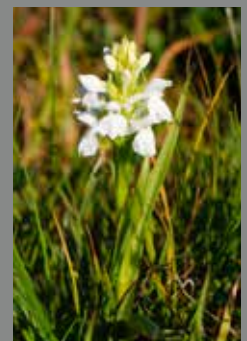
Skräpsnyltrot

Spetståg

Strandvinda

Thynäcklar